

ժխտելով մեզի այն բարոյական երաշխաւորութիւնը, զորն որ իրաւամբք կը յուսալինք ընդունել, ստիպեց զմեզ անոր տեղը առժամանակեայ նիւթական երաշխաւորութիւն մը ձեռունին ունենալ. բայց ասկից որովհետեւ երկու տերութեանց Օսմանեան պետութեան նաւահանգիստներուն ու ջրերուն մէջ բռնած գիրքը՝ մեզի աւելի իրաւունք մըն ալ կու տայ փոխադարձ հաւասարակշռութիւննիս պահելու զինուորական գիրք մը բռնելով: Դանուբեան խնամութեանց գրաւումը պարզ առժամանակեայ պիտի ըլլայ, մեզի միայն իբրեւ գրաւ պիտի ծառայէ, ինչուն որ Սուլթանին պաշտօնեայքը՝ մեզի նկատմամբ աւելի լաւագոյն խորհրդով շարժին և երկու տերութեանց մեզի գէմ ցուցուցած գորգոյն կերպը գագրի: Հիմակուց կը մերժենք ու և իցէ աշխարհակալութեան կամ երկիր մեծցնելու դիտաւորութիւն: Այսպիսի չուզեր այսօրուան օրս, ինչպէս որ առաջ ալ չէ ուզած, Օսմանեան պետութիւնը կործանել, կամ թէ անոր փնտրողը ինքը մեծնալ: Ինքը արեւելքի մեր կրօնակիցներուն համար ուրիշ բան չպահանջէր, բայց եթէ ձիւք իրենց տալի լիճակ և ի լուսն իրենց թագաւորին հովանաւորութեանը տակ ունեցած արտունութեանցը պահպանութիւնը: Բայց նոյնպէս պէտք է ալ որ Տաշկաստան իր կողմանէ չարհամարհէ մեր առանձնական դաշնագրութիւններն ու անոնցմէ առաջ եկած հետևանքները. և խարդախ գործքեր, ծածուկ հալածանքներ ու շարունակական հարստահարութիւններ չձգեն զմեզ այնպիսի վիճակի մը մէջ, որ անտանելի ըլլալով երկար ատենի՝ բռնագատէ զմեզ ասոնց ամենուն գարմանը բաղդին կոյր արկաւ ծիլը յանձնելու:

Լոնտոնի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ խորհրդակցութիւն կ'ըլլայ, որուն մասնակից կ'ըլլան Աւստրիոյ, Գաղղիոյ ու Բրտանիոյ գեսպանները: Ասոնք միաբան հասարակաց ծանուցագիր մը կու տան Բեզըրպուրկի գահլճին՝ ստիպելով զանիկայ զինուորներ ընելու, որպէս զի Տաշկաստանը առանց իր ինքնիշխանութեան իրաւանքը փնտ մը հասցնելու՝ կարենայ Ռուսաստանի խնդիրները կատարել:

ՆՈՐ ԳԻՒՏ

Բաժնաւոր անխափելի յափառութիւն չէ:

Ըրէտեր ու Տուշ գերմանացի բնաբանները այս մօտերս մասնաւոր յատկութիւն մը գտան բամբակին վրայ, որ շատ օգտակար կ'ըլլայ գործածութեան, և շատ փորձերով հաստատեցին ասիկայ. այս յատկութեամբ՝ այն մսեղներ, որ բամ-

բակէն անցած օգուն մէջ կը կենայ, չխմորիր ու նեխութենէ ազատ կը մնայ: Իրենց ըրած ամենէն պարզ փորձը այս էր. ապակիէ անօթ մը առին ու մէջը ջրոտ մսի հետ ջուր գրին ու եռացուցին. ետքը անօթին բերանը թեթեմ մը գոցեցին բամբակէ խցանով, և բերանին ծայրերն ալ բամբակով պատեցին ու գերձանով մը սիմեցին: Այս կերպով եռալէն մերժուած անմաքուր օգին տեղ, բամբակին մէջէն անցած օգը միայն ներս կրնայ մտնել: Արդ այս օգուն մէջ միւր այնպէս լաւ պահուցաւ, որ 24 օրուէն ետքը երբոր բացին ամանին ծակը՝ ամենէն և ոչ պզտիկ հոտ մը կամ աւրուելու ու նեխութեան նշան մը կար. բայց ի մէկ բանի ձերմակի զարնող թեթեմ բծերէն, որ ասօքիս անգին մսին վրայ կ'երևնային, և այս ալ թերևս ամանին մէջ քիչ մը մնացած գէշ օգէն էր. նմանապէս մսի ջուրն ալ ամենէն նոր եփած արգանակի կը նմանէր:

Բայց գեռ չգիտցուիր թէ ինչ է այս բանիս պատճառը, ինչ կերպով բամբակը ներս մտած օգը կը մաքրէ, և թէ այդ յատկութիւնը միայն բամբակին կը պատշաճի արդեօք՝ թէ ուրիշ ամէն բուսական գոյացութեանց ալ հասարակ է, և այլն:

ՏԵՂԱԼՈՐԺ ԴԵՒԵՆԱՅ ՉԷ:

Պրէշայի գաւառիս լեռնոյն մարտի 8 թուոյն մէջ այս հետեւեալ գիւտը կը կարգանք, որուն ստուգութեանը վրայ թէպէտ երաշխաւոր չենք կրնար ըլլալ, բայց հետաքրքրական ըլլալուն համար՝ կը փութանք մեր ընթերցողաց հաղորդելու, որ եթէ ստուգուելու ու առաջ երթալու ըլլայ՝ մանրամասն ստորագրութիւնն ալ կը գնենք օրագրիս թերթերուն մէջ:

Խաւացի հիւս մը տեղաշարժ մեքենայ մը հնարեր է Պրէշայի մէջ, որ ինքիւրեն կը շարժի՝ առանց ամենէն մարդկային օգնութեան մը ու վառելի նիւթի, և առանց օրական ծախքի, բայց ի օժեղու նիւթէն, որ շարժմունքը աղէկ ընթացքով առաջ երթալու համար հարկաւոր է: Այս կերպով առանց շոգւոյ կամ ելեքտրական հոսանքի մը ուղածիւր չափ տեղական ջորութիւն մը կրնաս տալ, և ինչպէս որ կ'երևայ՝ այս մեքենայն կրնայ ջուրը շատ բարձրութեան վեր հանել: Ասոր մեծը չինելու համար գրեթէ 20,000 ֆրանկ պէտք է, որ այն ատենը մեքենագ հարկւր ձիու ջորութիւն կ'ունենայ: Ասիկայ թէ շոգեկառաց ու շոգենաւերու և թէ գործարաններու մէջ շոգեշարժ մեքենաներու կրնայ գործածուիլ: